

MØTEREFERAT

Tilstede:	Dagmar Langeeggen (UHR-B), Ruth Ørnholt (fylkesbibliotekene), Birgit Larsen (fylkesbibliotekene), Leikny Haga Indergaard (storbybibliotekene), Tereza da Silva (små fagbibliotek), Leon Bang-Hetlevik, Evy Sisilie Bergum, Mari Eeg, Jørgen Hovde, Vidar Lund, Mona Myrland, Anne Kristin Rødal Fra Nasjonalbiblioteket: Roger Jøsevold (sak 1 og 3), Svein Arne Tinnesand, Jonny Edvardsen, Hilde Ljødal, Erlend Ra, Arne Gundersen (ref.)
Forfall:	Kristin Danielsen (storbybibliotekene), Lisbeth Tangen, (UHR-B), Trud Berg
Emne:	Møte i Nasjonalbibliotekets strategiske råd
Dato:	26. november 2015
Til:	Medlemmer i strategisk råd

Nasjonalbibliotekets ass. direktør ønsket velkommen til det første møtet i strategisk råd og beklaget samtidig at direktøren måtte melde sykdomsforfall.

1. Presentasjon

Møtedeltakerne presenterte seg selv.

2. Praktiske sider ved rådets arbeid

Nasjonalbiblioteket (NB) orienterte om rutiner for honorar og reisegodtgjørelse i forbindelse med møtene i rådet. Rådsmedlemmene får utbetalt honorar. Reiseutgifter refunderes gjennom reiseregning eller faktura til NB.

Det legges opp til to rådsmøter i året. Neste møte vil bli holdt i løpet av våren 2016.

NB vil fortsatt å ha regelmessige møter med fylkesbiblioteksjefkollegiet, storbybibliotekene og UHR-B. Fylkesbibliotekene vil bli invitert til neste møte med NB høsten 2016.

Storbybibliotekene og UHR-B bes selv om å ta initiativ til neste møte med Nasjonalbiblioteket, gjerne i løpet av våren 2016.

Nasjonalbiblioteket ønsker å bruke rådsmedlemmene som rådgivere i konkrete saker, spesielt saker knyttet til *Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018*. På dette første møtet gjelder det samtalene om e-bokutlån med Den norske forleggerforening, fordelingen av midler til arenavvikling og oppfølging av metadata.

Rådet har ikke noe ansvar som informasjonskanal ut mot bibliotekfeltet. NB har andre kanaler til det formålet.

Rådet ønsker å ha muligheten til å foreslå saker til dagsorden på framtidige møter.

3. E-bøker i folkebibliotekene

Bibliotekstrategien innebærer at NB etter dialog med Den norske forleggerforening og andre relevante aktører skal anbefale en modell for kjøp og utlån av e-bøker. Ass. direktør Roger Jøsevold orienterte om samtalen med forleggerforeningen. De foregår i en gruppe med tre representanter fra hver part. Partene har ikke myndighet til å inngå forpliktende avtaler på vegne av bibliotekene eller forlagene.

Rambøll-rapporten, som ble publisert som ledd i arbeidet med bibliotekstrategien, brukes som et felles kunnskapsgrunnlag for samtalen.

Så langt har det vært avklarende samtaler, og de formelle forhandlingene starter neste uke. Forleggerne ønsker i utgangspunktet å komme til et resultat før jul.

NBs hovedstandpunkt er at det bør være åpent for å låne ut den historiske litteraturen, men at det kan legges restriksjoner/friksjon på utlån av den nyeste litteraturen for ikke å komme i konflikt med salgsmarkedet. Det er et mål at modellen skal være enkel, og ikke lede til byråkrati. Ordningen med at fylkesbibliotekene mottar kulturfondbøkene vil fortsette som i dag.

Rådet ga tilslutning til NBs standpunkt. Førøvrig ga rådet følgende innspill til videre samtaler og forhandlinger:

- Friksjon på utlån kan aksepteres, men det må søkes å unngå større friksjon enn for p-bøker.
- Geografiske utlånsbegrensninger kan aksepteres, men de må ikke være på kommunenivå.
- Det må unngås kjøpsforpliktelser basert på innbyggertall, slik dagens anbefalte modell fra forleggerforeningen innebærer.
- Det bør være enhetlige bestemmelser om hva som defineres som et utlån.
- Det bør ikke legges opp til en modell med utlånstak.
- Det må legges til rette for fleksibel innlevering av hensyn til omløpshastigheten på utlån.
- Det må sikres at bibliotekene ikke mister tilgang til e-bøker som er anskaffet i perioden under den eksisterende prøveordningen.

Flere påpekte at bibliotekene også har behov for en avtale angående digitale lydbøker.

Rådet pekte også på det uheldige ved at e-bøker i fagbibliotekene ikke er tilgjengelige for folkebibliotekene gjennom fjernlån. UHR-B understreket at denne utfordringen er knyttet både til teknisk distribusjonsplattform for e-bøker og til prisen som fagbibliotekene betaler for dem, men at utfordringen kunne løses ved nytenkning. F.eks. kan det ses på løsninger knyttet til brukerdrevet tilvekst og tilgang for folkebibliotekene på metadatanivå.

Nasjonalbiblioteket opplyste om at man flere ganger har spilt inn til departementet at det bør gjennomføres en utredning av hele det litterære kretsløpet for å se på hva som skal være statens bidrag.

4. Arenautviklingsmidler

Direktør Sekretariat for bibliotekutvikling Svein Arne Tinnesand delte ut innstilling til fordeling av midler til arenutvikling til folke- og fylkesbibliotek. Han orienterte også om vurderingene som lå til grunn for innstillingen.

Totalt mottok NB vel 250 søknader for til sammen over 78 mill. kroner. Det skal deles ut ca. 22,5 mill.

Departementet har understreket at det ikke skal deles ut driftsmidler og at det ikke skal bevilges midler som kan få støtte under konkurrerende ordninger.

I sin vurdering har NB lagt vekt på proporsjonalitet i tildelingsbeløpene. Det er også lagt til grunn at midlene skal tildeles både store og små kommuner. En har prioritert å støtte flest mulig for å bidra til lokale utviklingsprosesser, selv om det tidvis har medført stort sprik mellom søknads- og tildelingsbeløp.

NB har prioritert støtte til tilrettelegging av bibliotekrommet men har ikke kunnet prioritere midler til større ombyggingstiltak.

I tildelingsbrevene fra Nasjonalbiblioteket vil det bli nærmere redegjort for hvordan midlene bør disponeres. Dette vil også ligge til grunn for spissede kriterier ved neste utlysning av arenavviklingsmidler høsten 2016.

Selv om godt over halvparten av kommunene tildeles midler denne gangen, vil det forekomme en rekke førstegangssøkere ved neste utlysning. Nasjonalbiblioteket vil ta hensyn til førstegangssøkere, bl.a. i krav til egenandel. Rådet anbefaler forøvrig at NB vurderer krav til egenandel nærmere, f.eks. om det bør kreves slik andel i form av penger.

NB planlegger å offentliggjøre tildelingen gjennom en pressemelding i løpet av neste uke.

Det planlegges en utlysning av midler til frie, nyskapende prosjekt og utviklingstiltak over nyttår. Dersom det ikke kommer ytterligere politiske signaler, vil det bli en relativ åpen utlysning i tråd med innholdet i bibliotekstrategien, men trolig med skjerpede krav til innhold for å skille fra driftslikende tiltak.

5. Metadata

Bibliotekstrategien gir NB oppgaven å gi fri tilgang til bibliografiske data i riktig kvalitet for alle bibliotek. NB har invitert til anbud om levering av slike data, og Direktør for Avd. for tilvekst og kunnskapsorganisering Jonny Edvardsen orienterte om prosess og status. Nasjonalbiblioteket venter et endelig tilbud fra aktuelle aktører før jul.

Kravet er at aktørene må kunne levere metadata for norske bøker til bibliotekene 1. februar. NB vil dekke bibliotekenes kostnader for kjøp av metadata i januar. For norske bøker vil metadataene leveres fra NB når leverandør ikke produserer disse dataene. Dette vil for eksempel gjelde en del lokallitteratur.

Rådet var opptatt av at valg av leverandør ikke må føre til merarbeid for bibliotekene.

Nasjonalbiblioteket presenterte også status for arbeidet med et nasjonalt autoritetsregister for navn. Dette er også omtalt i bibliotekstrategien.

NB har holdt på med intensiv opplæring i Norsk WebDewey i høst.

Det forberedes en anbudsinvitasjon for arbeidet med videreutvikling av Biblioteksøk. Nasjonalbiblioteket vil gi klarere signaler om Biblioteksøk når anbudsrunderen er gjennomført.

Storbybibliotekene understreket at de, i likhet med fylkesbibliotekene, ønsker å være med på diskusjonene om låneveiene i Biblioteksøk.

6. Orienteringer

Nasjonalbiblioteket orienterte om at man arbeider med ny formidlingsstrategi. Bedre formidling av innholdsressurser i Nasjonalbiblioteket er prioritert. Dette betyr også at det i 2016 vil bli opprettet et eget nettsted spesielt for bibliotekutvikling men med tydelig kobling til NB.

7. Eventuelt

Nasjonalbiblioteket bekreftet at det vil bli endringer i statistikkskjemaet for folkebibliotek ved rapporteringen for 2015.

Rådet ønsker en endelig sakliste i forkant av neste møte for å kunne fungere best mulig som rådgivende organ.

Arne Gundersen
09.12.2015